

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Učitelství pro 1. stupeň

**Dramatická výchova směrem
k divadelnímu tvar I. :**
Scénář

Autorka práce: Veronika Kubová

UČO: 262087

Brno 2011

Předloha:

ŠRUT, Pavel; PRACHATICKÁ, Markéta. *Kočí král*. Vyd. 1. V Praze : Knižní klub, 2009. 278 s. ISBN 9788024221250.

Použitá pohádka: Zlatý míč str. 106-109.

Výběr tématu a způsob práce:

Námět jsem hledala delší dobu tak, že jsem si zvolila autora (P. Šruta) a hledala jsem od něj nějakou pohádku či příběh, který by šel zřetelně dramaticky ztvárnit, aby nešlo o pouhou slovní hříčku či leknutí, kterými mnoho jeho textů končí.

Žánr:

Pohádka s hororovým nádechem.

Postavy:

Dívka, její sestra, matka, muž, mládenec, stařenka, biřicové, příšery, nejvyšší z příšer, kat.

Vzhled postav:

Dívky - červené jednoduché sukně stažené v pase na gumu, bílé haleny

Muž - černé oblečení, černý plášť pošíť cíary z igelitových pytlíků, černý klobouk

Matka - modrá jednoduchá sukně stažená v pase na gumu, bílá halena, přes ramena přehozený šátek

Mládenec - zelený kabátec, meč.

Stařenka - dlouhá sukně, šátek přes záda a šátek uvázaný kolem hlavy.

Příšery 1. - černé oblečení pošíť cíary pytlíků, masky na obličejích ze sádry, pomalované, velké nosy.

Příšery 2. - černé oblečení pošíť cíary pytlíků, masky na obličejích ze sádry, pomalované, velké nosy. Lezou v kleči.

Příšery 3. - černé oblečení pošíť cíary pytlíků, masky na obličejích ze sádry, pomalované, velké nosy. Lezou po čtyřech.

Nejvyšší z příšer 1. - člověk držící nad sebou cca o půl metru výš než je on na tyči příšeru, která má dlouhý šat, tak, že držícího člověka zakryje.

Biřicové - na sobě kratší pláštíky, v rukou halapartny

Kat - klasický oblek kata, v ruce provaz.

Rekvizity:

Košíky 2x, utěrky 2x, zlatý míč (míč o průměru cca 15-20 cm posprejovaný zlatou barvou), dlouhá igelitová fólie 2x (sehnatelná v malířských potřebách, používá se na zakrytí místností při malování, cena cca 30-50 Kč dle velikosti), stůl, židle 3x, meč, miska, vysoké boty, nízké boty a spousta jiných bot, provaz pro kata.

Technické požadavky:

- Jevišťe kukátkové či halového typu.
- **Osvětlení - reflektory, včetně dvou bodových reflektorů.**
- **Zvuky**

Použité metody:

Klasické dramatické ztvárnění.

Scénář:

1. Scéna

Dívky jdou směrem k divákům, prozpěvují si a smějí se, v rukou drží košíky přikryté utěrkou. **Scéna plně osvětlená.**

Do cesty jim z boku vkročí muž.

Dívky se polekají a ustoupí o krok zpět.

Muž se úlisně usmívá, zpod pláště vytáhne zlatý míč.

Dívky radostně a s úžasem vydechnou, oči upnuté na míči, udělají krok směrem k muži.

Muž předává míč dívkám před obličejem a než ho podá jedné z dívek.

Muž: „Míč je váš, však nesmíte jej ztratit, sice -
neb čeká na vás šibenice!“

Muž se smíchem zmizí.

Dívky se radují, položí košíky na zem a začnou si s míčem házet, postupně se „odhází“ ze scény směrem dozadu.

2. Scéna

Jedna z dívek přijde sama na jeviště (do předního pravého rohu, světlo na ni, zbytek scény ve tmě), v rukou má košík, postaví jej na zem a sbírá ze země jablka a prozpěvuje si. Po chvíli se rozhlídne, jde ke košíku a vytáhne z něj zlatý míč. Chvíli si jej s láskou prohlíží, a pak si s ním začne házet nad hlavu. Míč jí upadne a odkutálí se (přivázán a tažen za provázek) směrem dozadu jeviště. Zde stojí brána (velká igelitová fólie připnutá z vrchu k zadní oponě tak, aby připomínala špičatou bránu) jenom zašustí a míč zmizí za igelitem. Dívka se jej marně snaží chytit, lapá po igelitu, ale ten už se neodrhne. Dívka se rozpláče, sebere košík a utíká ze scény. (Po celou dobu od chvíle, co jí upadne míč až po útěk je sledována reflektorem jak ona, tak míč.)

3. Scéna

Dívky sedí s matkou u stolu, jedna dcera pláče, hlavu opřenou o stůl. Matka se setrou ji utěšují.

Matka: „Však neboj, on se někde najde.“

Sestra: „Ten muž to určitě nemyslel vážně, neboj!“

Dívka usedavě pláče, když se ozve hlasité bušení. Do místnosti vtrhnou dva biřicové.

Biřicové: „Jménem našeho pána tě zatýkáme, půjdeš s námi a zítra budeš vyšet!“

Dívka: „Prosím, slitujte se, já ten zlatý míč najdu, věřte mi!“

Biřicové: „ Ztratit jsi ho neměla, teď už jen ti běda!“

Biřicové chytí dívku a i přes její nářky ji odtáhnou pryč. Matka se sestrou jen spínají ruce a pláčou.

4. Scéna

Přes stůl přehozený igelit dívka schovaná pod stolem, rukama se dotýká igelitu. Volá o pomoc a pláče, vedle stolu stojí biřicové. Na scénu přichází mládenec.

Mládenec: „Milá moje, neplač přece, přejdu hory, poplavu v řece, já najdu ten míč prokletý!“

Dívka dál pláče a skrz igelit je vidět, jak se dotkne mládencovi ruky a pohladí ji. Mládenec pohlazení opětuje a odchází.

5. Scéna

Mládenec stojí před bránou (vytvořenou z igelitu), snaží se najít volný otvor.

Mládenec: „Bráno, bráno, otevři se a vpusť mě dovnitř.“

Mládenec protrhne igelit a proleze dovnitř.

6. Scéna

Obrácená scéna, kdy mladík prolézá bránou směrem k divákům. V levém předním rohu sedí na židli u stolu stařenka a loupá do misky jablka. Stařenka se na mladíka ani nepodívá a směrem k divákům říká.

Stařenka: „Vím, proč jsi přišel, a vím, jak můžeš zlatý míč pro svou milou získat. Stačí, když potřikrát přespíš v tomhle domě.“

Mladík: „Ej to je lehký úkol, to zajisté zvládnou, však mám pro strach uděláno a život mé milé nejdražší mi je.“

Stařenka vezme jablka i s miskou a odejde ze scény. Mladík se usměje, porozhlédne se po místnosti a posadí se do pravého rohu scény, kde je druhá židle. Přehodí přes sebe kabát a usne.

*Na scéně se **setmí**, úzké **světlo** osvětluje pouze mladíka na židli. **Ozve** se dvanáct odbití, které značí půlnoc.*

Místností se začnou linout hrozivé zvuky, syčení a skřípání. Mladík se ulekne a skočí pod stůl. Na scénu za ještě silnějších zvuků přichází příšery. Největší z nich se hrozivě směje. Usedne ke stolu a ostatní příšery zatím rejdí a tančí po místnosti. Mládenec nečeká, vytáhne zpod kabátu meč, a usekne největší z příšer

pod stolem nohy. (Zpod igelitu vypadnou vysoké boty). Popadne boty a vyskočí na stůl, druhá půlka příšery spadne na zem. Ostatní se k ní seběhnou a nařkají.

Příšery jedna přes druhou: „ Vrať nám druhou půli, vrať nám našeho pána - sice nedožiješ se rána.“

Mládenec se chvíli zdráhá a pak hodí zbytek nohou pod stůl, příšery kvílí a odtáhnou svého pána pryč, který leze jenom po kolenou. Mladík sleze ze stolu a jde si zase sednout na druhou židli.

7. Scéna

Mladík vejde na scénu, rozestavení stejné jako ve scéně předchozí, porozhlídne se po scéně, pak položí meč na stůl a sedne si k němu, přehodí přes sebe kabát, a zase usne.

Odbije dvanáct, opět se začnou linout další zvuky. Tentokrát hučení a funění. Mladík se opět schová pod stůl. Do místnosti vlezou příšery, lezou už jenom po kolenou, vydávají zvuky. Jen jedna z příšer chodí normálně, ta nejvyšší, usedne ke stolu. Mládenec se rozhlédne, vytáhne meč a opět usekne příšeře nohy.

Příšera kvílí, vypadnou jen normální boty.

Příšery jedna přes druhou: „ Vrať nám druhou půli, vrať nám našeho pána - sice nedožiješ se rána.“

Mládenec se chvíli zdráhá a pak hodí zbytek nohou pod stůl, příšery kvílí a odtáhnou svého pána pryč, který leze jenom po čtyřech. Mladík sleze ze stolu a jde si zase sednout ke stolu.

8. Scéna

Mladík vejde na scénu, rozestavení stejné jako ve scéně předchozí, porozhlídne se po scéně, pak položí meč na stůl a sedne si k němu, přehodí přes sebe kabát, a zase usne.

Odbije dvanáct, opět se začnou linout další zvuky. Tentokrát pištění a vysoké kvílení. Mladík si rovnou stoupne na stůl. Po zemi začnou po čtyřech rejdít příšery, jediná z nich, ta nejvyšší leze po kolenou. Příšery se začnou sápat po stole, mladík neváhá, skáče ze stolu a seká mečem - na scéně se **setmí**.

Když je opět **světlo**, stojí mladík uprostřed místnosti, v rukou zlatý míč a všude kolem naházené boty a cáry igelitu a poházené příšery.

Mladík se raduje, seskočí ze stolu a utíká ze scény.

9. Scéna

Stůl, přes něj igelit, na něm stojí dívka. Vedle na zemi stojí kat s opratkou. Dívka nařká. Na scénu přichází plačící matka.

Dívka: „Zadrž, kate, matka jde! Ach maminko, poběž blíž, jistě neseš zlatý míč?“

Matka: „Nenesu ti zlatý míč, neodvedu si tě pryč, jen zapláču, má maličká, až tě zhoupne šibenička.“

Kat: „Děvenko, dej své sbohem, než vykonám svou práci.“

Dívka pláče. Na scénu vchází sestra.

Dívka: „Zadrž, kate, sestra jde! Ach sestřičko, poběž blíž, jistě neseš zlatý míč?“

Sestra: „Nenesu ti zlatý míč, neodvedu si tě, jen zapláču, má maličká, až tě zhoupne šibenička.“

Kat: „Děvenko, nic naplat, teď vykonám svou práci.“

Na scénu vbíhá mladík.

Dívka: „Zadrž, kate, milý jde! Ach můj milý, pospěš blíž, jistě neseš zlatý míč?“

Mladík: „Ano, nesu zlatý míč, a odsud vedu si tě pryč, usmívej se maličká, nezhoupne tě šibenička.“

Dívka skáče ze stolu, kat zahodí provaz, mladík dá dívce míč a zvedá ji do náruče, přibíhá matka a sestra, které doposud seděly na kraji jeviště a plakaly, a objímají dívku.

Aktivity:

1. Společné čtení textu. Podtrhnutí přímých řečí. Správná artikulace.
2. Výroba masek na příšery z obvazové sádry. Snaha o podpoření fantazie, velké nosy, obočí, tváře atd. Volnost v barvách.
3. Pohyb příšer v prostoru s maskou, zaplňování na hudbu prostoru, rychlé pohyby, tanec, pomalé, lezení po kolenou, plazení. Kladení důrazu na expresivní vyjádření – zvětšené a zvýrazněné kroky a pohyby rukou, snaha být maskou natočen vždy směrem k divákovi.
4. Hlasové cvičení. Na jedné straně místnosti jedna skupina, na druhé druhá. Skupiny postupně volají na druhou stranu. „Zadrž, kate.“ Důraz kladen na dobré opření zvuku v těle. Kontrolujeme dýchání do břicha.
5.
 - a. Napsání ve dvojicích rozhovor dvou sester v okamžiku, kdy dívka přijde domů a poví sestře, že zlatý míč ztratila. Jaké jsou jejich úvahy.

- b. Ve dvojicích beze slov, snaha pouze tělem vyjádřit, jaké jsou emoce dívek po rozhovoru, kdy už obě ví, co se stalo. (Zoufalství, beznaděj, naděje, zmatenost, nezodpovědnost,...)
- 6. Pouze pomocí zvuků ve skupině vyjádřit jednotlivé reje příšer, tak jak šli za sebou - syčení, funění a kvílení.
- 7. Každý sám napsat, jaké jsou hlavní povahové rysy mládence. Vysvětlit, proč postupuje takové nebezpečí.